Ч. 321 (13.550). Львів, понеділок 4. грудня 1933. Poсztowa oplata zaplacono ryczaltem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Президент Масарик про міжнароднє положення.

РОЗМОВА ПРЕЗИДЕНТА З РЕДАКТОРОМ АМЕРИКАНСЬКОГО ЩОДЕННИКА „НЮ ЙОРК ТАЙМС".

У недавній своїй розмові з редактором американського щоденника „Ню Йорк Таймс" дав президент Чехословаччини проф. Т. Г. Масарик таку оцінку міжнародного положення:

„Не дивлячись на мілітаризацію німецького народу і внутрішні відносини в Німеччині я війни не боюся. Ми мусимо бути терпеливими. Самозрозуміло, що ми повинні бути готовими на всякі можливости. Німеччина дуже добре знає, також як знають і інші держави, що до війни треба багато дечого більше ніж самої зброї. Війна коштує багато грошей, яких ніхто не має. Версайський договір може бути досконалим як усяке інше людське діло. Є можливість ревізії, але про ту ревізію не можна говорити на вістрю меча. Европейські народи повинні якнайтісніше до себе зблизитись, навчитися взаїмного довіря, а потім як приятелі ми можемо говорити про ревізію. Народи і держави в усіх випадках повинні бути супроти себе льояльними".

Про Австрію президент сказав, що вона не бажає обєднуватись з Німеччиною, бо хоче далі продовжувати свою стару традицію. За кілька літ буде там спокій. През. Масарик не вірить у наддунайську федерацію, але припускає, що відносини наладнаються при допомозі системи торговельних договорів і порозумінь, згідних із принципами Малої Антанти. Для Европи необхідна загальна програма. Та про неї треба говорити явно і по правді. Для цієї справи Ліга Націй, не зважаючи на всі труднощі, є відповідною основою. „Демократія — казав президент — не завела і не обманула. Демократію обманули радше деякі пани правителі. І монархії і диктатури найшлися теж у труднощах. Президент вірить в остаточну перемогу демократії. Щож до Німеччини, то ваймарська конституція написана тільки на папері, але не в серцях німецького народу. Тепер панує інша скрайність. Німеччина не хоче повірити, що війну в 1918 р. програв пруський дух. Хто програв ту війну? Демократія чи монархізм диктаторського характеру? Здається, що диктатори забули відповісти на це питання, коли поборюють демократичну систему".

Майно Народнього Дому на ліцитації!

Дня 11. грудня ц. р. в годині 13-ій передпол. в канцелярії Зигмунда Гроблевського у Львові, при вул. Рутовського ч. 3, будуть продавати на ліцитації добра Народнього Дому у Львові, а саме реальности обн. вгч.: 233 і 215. грунтових книг Білка, при Окружнім Суді в Бережанах, за 748.390 зол. і реальність обн. вгч.: 217 грунтових книг Костенів при Окружнім Суді у Бережанах за 35.040 зол.

Коли в тому дні не буде набувців, то на слідуючій ліцитації маєтки ці будуть продані за квоту, яку позичив комісар Народнього Дому в „Товаристві Кредитовім Земськім" — себто за безцін.

Ось доля інституції, яка опинилася в руках одної москвофільської групки!

Селяни — фільмові артисти.

ПЕРША ЗВУКОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА З ПІДКАРПАТТЯ.

Прага жиє тепер у великій сензації. Праські газети приносять кожного дня сензаційні вісти: „Докінчується трагедія підкарпатського села". „Фільмова звізда, що не була ще в біографі". „Фільма неартистів, що вперше опинилася у світлі фільмових рефлекторів". „Навіть французька фільмова звізда прийшла подивитися на свою конкурентку". „Не видержав також режисер Прежан і Туржанський, щоб не придивитися природним підкарпатським грачам". І т. д.

Так, дійсно у фільмових ателіє на Барандові напружений настрій. Всі приходять і цікавляться нашими грачами. Редактор за редактором приходить і ріжні питання ставить режисерові д-рові Ванчурі і письменникові Іванові Ольбрахтові. А ті з усміхом відповідають: Дотепер їх грою і працею ми вдоволені. Хоча наші неграчі ніколи ще ателіє не бачили, не мають страху і, на диво, легко пристособилися до гри. Є то добрий спосіб вірно схопити підкарпатське життя!

В цій першій звуковій українській фільмі з Підкарпаття п. н. „Марійка зрадниця", якої лібретто написав знаний прихильник нашого народу Іван Ольбрахт, а якої режисером є д-р Ванчура, головну ролю Марійки грає 18-літня дівчина, верховинська красавиця Анця Шкелебей. Зовсім красно і природно грає, а її гра (а може й вона сама!) всім дуже подобається і всі її хвалять. Можливо, що найдеться яка фільмова спілка, що візьме її за свою артистку. Дуже гарно ще грає селянин з Колочави-Лаз Мішка Дербак, що є заразом провідником тих грачів.

Як виходить, фільма буде дуже красна і, як зазначують праські газети, „тен фільм слібує біті візначнім ділем наші домаці фільмове продукце". На жаль, мова буде мати за багато чеських слів, бо режисер каже по чеськи, що грач має говорити, а той, не встигаючи собі нараз перекласти, до української мови вкладає чеські слова.

Цими грачами заопікувалися наші студенти зі „Союзу Підкарпатських Студентів". Вони також звертають у потребі увагу режисерові.

Стефан Росоха.

Куди втікають люди перед більшовиками.

ХАРБІН (УПС). Останніми днями багато втікає з Приморщини біженців, що добираються до Харбіна, де шукають собі захисту та куска хліба. Серед цих біженців — більшість українці не тільки з Зеленого Клина, а також і з Великої України та ріжних сибірських земель. Всі вони дуже добре освідомлені щодо національних українських ідей та вдячні місцевій владі за те, що вона їх бере під свій захист.

—o—

Англія озброюється в повітрі.

ЛЬОНДОН, 2. XII. ПАТ У звязку з домаганнями, висловленими в часі дебати в обох парляментарних палатах у справі дозброєння британських повітряних сил, подають такі подробиці:

Дозброєння має обіймати 10 ескадр по 12 машин кожна, разом 120 апаратів, з чого 70 боєвих літаків і 50 до бомбардування. Кошт боєвого літака обчислено на 5 тисяч фунтів. Крім того буде побільшене число летовищ, варстатів і пільотів, механіків і т. п. на 3.000 людей. Тепер начисляють 32.000 людей в англійськім військовім летунстві. Видатки, передбачені в майбутнім буджеті, осягнуть суму 2 до 3 міліонів фунтів. Досі видатки британських летунських військ доходили до 17 міліонів 100 тисяч фунтів.

Як вороги миряться...

ПЕРЕЛОМЛЮВАННЯ ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ВОРОЖОЇ АТМОСФЕРИ.

„Перед польсько-німецькими змаганнями репрезентаційних дружин копаного мяча розвинулась у Німеччині величезна пресова й пропаґандова акція, яка має на меті ґенеральне переґрупування симпатій до Польщі. Це нелегка справа. А проте здисциплінована німецьке громадянство починає вже привикати до того, щоби глядіти на поляків, як на сусідів, вартних довіря і симпатій, іншими словами — як на початкуючих приятелів."

Таку замітку вичитали ми два дні тому в одній польській львівській ґазеті, славній зі свого „соковитого" стилю взагалі та зокрема супроти — Німеччини і німців. Деінде знову читали ми згадку, що розіграти меч з поляками дав дозвіл німецькій дружині „сам Гітлер", та не є виключене, що й ідея такого мечу вийшла не від спортових кол, а від „Аусссамту", як тібе зовсім аполітична імпреза, яку проте можна використати для переломлювання широких настроїв потрібного для чисто політичних цілей...

І справді повіяло по німецькій пресі іншим вітром. Нема ще там компліментів як компліменти Радека і не посилає ще головний редактор

„Фелькішер Беобахтер" вступної статті для „Ґазети Польскої", — але й нема в Німеччині Радеків. Далеко теж у польській пресі до того тону супроти Німеччини й гітлерівського режіму, що супроти Совітів і „досягнень радянського будівництва" (напр. у ділянці культури — гляди ославлене число „Вядомосьці Літерацкіх"). Але й тут іде переоцінка дотеперішніх метод пресової акції, якій впродовж літ тон авторитетно надавав крак. „Курерок". Ось хочби зацитована на вступі замітка: адже в отих кількох рядках висловлено навіть куртуазійний комплімент під адресою німецької дисциплінованости — річ ще два тижні тому в такому часописі абсолютно неможлива! Тут і там маємо ще іронічні вигуки про вартість німецьких миролюбних заяв. Особливо насторожилась ендецька преса, яка лякається небезпеки для свого побідного русофільства. В обличчю ще більшої небезпеки найшлася свобода слова жидівської преси і розсіяних по польських редакціях жидів-публіцистів, які можуть опинитися у тій ситуації, в якій від недавна опинилася українська національна преса при обмірковуванні совітських справ. Тому вони найбільш заінтересовані в тому, щоби перелім настроїв прийшов якнайпізніше і якнайслабше. А проте — і вони не спинять його, якщо він лежатиме в інтересах політики: політики польсько-німецького наближення.

На яких підставах і з якими цілями має бути те наближення — нікому покищо невідомо. Суттєвий зміст плянованого наближення нікому, за виімком кількох одиниць, незнаний. Які мають бути його розміри, чи маленькі, чи великі цілі, чи будуть вони обмежуватися до взаємних, так мовити, льокальних і внутрішньо-сусідських справ, чи обхоплять великі міжнародні проблеми, від яких залежить доля і будучність Европи — про це віде ще ні чичирк. А проте віє вже іншим вітром і сам факт розвитку подій в напрямку до наближення — не підлягає вже сумнівові.

Після авдієнції польського посла Ліпського у Гітлера, заяви Гітлера та заяви мін. Бека, врешті після нарад німецького посла фон Мольтке в міністерстві закордонних справ та торгу й промислу у Варшаві — фон Мольтке був прийнятий марш. Пілсудським. Сам маршал про всі ці справи словом ще не відізвався. Як довго кермував внутрішньою політикою — говорив і писав до схочу. Відколи займається закордонною політикою — мовчить. Не прийшла ще хвилина для виявлювання всіх карт, які перестають бути тайною щойно в історичних переломових моментах. Нині щонайвище йде підготовка до такого моменту, і то підготовка серед відносин „досконалого" европейського хаосу...

Що було вчора кепське — завтра може бути добре. В цьому й суть політики, яка є завжди плинна, завжди змінлива, оперта на тих тривких підвалинах, які ставити є всилі лише провідні державні мужі, що визначують націям шляхи їхньої історичної місії. Трудність орієнтації у польсько-німецьких відносинах у тому, що по одному і другому боці ми маємо все ще плинкий стан кристалізації історичної політичної думки: там іде все ще ґіґантська революція устрою і світогляду, тут — після первісних величезних військових і дипльоматичних успіхів — гарячкове шукання можливостей закріплення всіх здобутків, при випробовуванні впродовж 15-ти літ діяметрально-протилежних способів. І вже ці польські прецеденси потверджують стару правду, що вчорашні вороги можуть ставати завтрішніми союзниками.

На наших очах доконується прецікавий процес ще одної переоцінки цінностей: взаємної польсько-німецької прилюдної опінії.

Австрія без національної преси.

Від нашого кореспондента.

Від кількох днів (від 23. 11.) появляється у Відні новий щоденник „Таґеспрессе". Ціна примірника тільки 6 ґрошів, чим нове видавництво хоче побити навіть ті ґазетки по 7 ґрошів, що писані нібито для „малих людей". Не хочемо тут пророкувати, чи вдасться це новому, зрештою дуже добре редаґованому органові, чи ні, а бажаємо тільки ствердити, що і через те в загальному характері австрійської преси ніщо не змінилося. Навпаки, нова ґазета це ще одно кільце більше в ланцюху жидівських ґазет, що взяли публичну опінію Австрії по правді під свою диктатуру. І видавець, чи пак головний редактор нової ґазети Павло Семере, котрий досі видавав прихильний урядові тижневик „Вінер Віртшафтс Вохе", є заступником тої мадярсько-жидівської журналістики, з рядів якої таку немилу „славу" здобули собі свого часу пп. Бекеші, Шандор Вайс і інші. Через Відень і Прагу здобули собі ті мадярські жиди також у журналістиці Берліна перед революцією Гітлера незвичайну позицію, опановуючи там зовсім т. зв. „Асфальтову пресу". І тепер, як кажуть, гроші, за які видається новий щоденник, походять з кишень німецьких „еміґрантів".

Вистарчає тільки поверховний перегляд, аби ствердити, що ця „асфальтова преса" в Австрії та особливо у Відні ще кріпко живе. Між тими понад 20 віденськими і більше-менше стільки щоденниками на австр. провінції маємо нині по забороні національно-соціялістичної преси найбільше 10—12 таких, що не є в жидівських руках. Та що більше! Щодня ротаційні машини віденських друкарень повикидають кругло 600 тисяч примірників ґазет, а з них хіба яких 100 тисяч, отже ледви пята або шеста частина, є ін-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ГРУДНЯ 1933.

С. ГАЙДУЧОК.

НА ЛИЧНУ І ВИСОКУ.

Ви не хотіли вилізти зі своєї гаври в 5-ій вранку і перемірати пішки разом з нами Львів поперек. Пішки кажу, бо це латинський Великдень, і трамваї такі мудрі, що не ходили.

А жалуйте. Булиб поїхали з нами до Завадова на цілу днину, а там (нічим у Славську!) цілу днину на лещатах. Голубе небо, легкий приморозок, а снігу! Вже на перестанку Завадів завив Мриц сіроманцем з радости і в потопі сонячного світла, блакиту небес понесли нас лещата по примерзлім снігу в ліси і задумані бори Росточа.

Ще не вірите? У вашій уяві камінні, безсніжні хідники Львова. Жалуємо вас. Бо сніг тимразом був ліпший, як у Славську.

Отак понад замерзлий ручай піднеслися ми легесенько на перший горбок, вкритий чуприною молодої грабини. Поміж неї переливалося струями, потічками золотом сонячне світло, одноманітно шарудів під дошками сніг й давонила розрухана кров у наших бічках серед лісової тиші.

Побраталися ми небавки з буками, що станули мовчаливими камenями. Впустили нас поміж себе. А при зїздах, то вони там вступалися з дороги, то ми їх виминали, перетинаючи вузенькими лінійками синкий сніг поміж ними. І тільки памятки по нас, що ті вписані сліди. Як в житті по кожній людині. Зчасом слід розпливеться під добрячим сонцем, колись і по тих, що його писали не стане слідів.

Вже й на Личній ми [illegible], а там і кинулися вниз тай сплили вузенькою струйкою на північ до Високої.

— Ані руш не можна нікого заманити на такі прогульки — вкидає Мриц у мертвеччину ліса.

— Екзотизм нас тягне, бачте, і це прокляття відбивається навіть на практичнім життю — відповідаю.

— Спитайте скількись-то львовян чи навіть молоді бачило давнього „Кирила" на вежі волоської церкви? Зате вміють розказувати, що бачили на Вавелі, чи де там інде.

Тимчасом підійшли ми вигідно на саму Високу чи радше Високу Гору. Верх, нічим праліс у Карпатах.

Застелений викротами, частина смерек завмерла, чатиння пообпітало. Прикре враження такої лісової смерти. Хочби частинки ліса.

Відпочинок, відпинаємо лещата і по коліна попадаємо в сніг.

Хоча машинка спіртова є, розкладаємо ватру, бо спірт залишили у Львові. А там уже булькотить чай. Хвалимо, що має багато вітамін. Доволі в ньому шпильок зі смереки.

Мриц як доктор каже, що добрий і на груди.

А як підпірки під їдунковою надгоріли, то вона двома наворотами зробила правильний переворот і ми на дальше обійшлися смаком, збігли на край ліса і довгенько водили очима по горах над Полянами і Рокитном.

І при повороті дорога не довжилася, а з лісом зовсім ми зрослися.

Попали на сліди гаєвого й ще раз ми ствердили, що мода в нас найскорше приймається, а не практичні речі. Все тими самими слідами гаєвий ходив по глибокому снігу. Коби так на лещатах, то був би заглянув і на Високу, з якої [illegible]. За тобою мусів тягнути вниз його пень той, що його потрібував, бо ні сліду довкола, лиш корито в снігу, яким їхав пень. Вже й „християнія" моя, яка заімпонувала навіть Мрицові (з якої ледви я встав).

Їдемо до Брюхович — плянує Мриц, — годжуся. Гонимо заяця на леваді, стрімко пнемося в підхід і як два носорожці сопемо, лісовою лінією гонимо вниз, а віття корчів немилосердно січе по лиці, якщо не вспіли глибоко присісти.

Що хвилини нові терени, не даром вибралися раз на північ зі Львова, хоча це ще не Норвеґія. Та тішимося новою околицею, новими зїздами (підходом одним менше) й обіцюємо частіше при здорових ногах і голові туди заглядати.

Вже й переховзуємося через Брюховичі, а Мриц зачинає тягнути незбияк. Мені духу не стає. Не дивуюся. У нього з колишнього пласту залишився пластовий ніс, а того йому не заборонять. Занюхав потяг — та обманув себе й мене. Це потяг на Раву, а не до Львова.

За порадою залізничників потягнули ми до Рісни, бо звідтам скорше потяг відходить. Минали ми торговицю в Брюховичах, про яку не напишу. Боюсь, що „Хвиля" закине мені знов антисемітизм.

Поглянули на Кортумівку, вілізли для зміни з півночі і знова пішком робили 4 км впоперек Львова.

Якийсь добродій зачіпив нас: A czy jest jeszcze śnieg? — на що Мриц йому відповів — pan sam z Kulparkowa.

І що нам з того, що були за містом?

Сонце в душі і серці, заплив енерґії до тижневої праці, пережитий день з природою.

За цим виплатиться вісім [illegible] через Львів пішки зробити.

—o—

шого кольору, як жидівсько-ліберального, коли взагалі немарксистського, явно чи тайно комуністичного напрямку.

А ще до того — як мізерно виглядає ота слабонька нежидівська преса Австрії! Маємо „Райхспост", орган католицизму, пануючої тепер в Австрії партії християнських суспільників, голос так званого „австрійського" напрямку, чи то габсбурсько-леґітимістичного чи дунайсько-федеративного кольору. Чи ця газета, хитаючись вічно між теоріями демократизму та фашизму гаймверів, кланяючись раз папі римському, а потім жидівській мамоні, заступає дійсно інтереси і волю німецько-християнського населення Австрії? Або її помічниця, „Кляйнес Фолькс-блят"? Чи може той призначений для широкого загалу щоденник ріжниться в суті річи так дуже від инших? Адже він хапається за опінію мас такими самими засобами, які і соціялістичний „Кляйнес Блят" або жидівсько-ліберальна „Кронен-Цайтунг"... Тільки що під оглядом національної невиразности та доґматичности змісту не найти йому так скоро рівного. Крім того бракує християнсько-суспільним органам Австрії того журналістичного розмаху, який саме треба признати т. зв. асфальтовій пресі. Вони таксамо, як орган австрійського уряду, нудна та бюрократична „Вінер Цайтунг", цілком нездалі і не в силі одушевити своїх читачів до якоїсь ідеї, до якогось живішого руху.

Цього не могли доконати навіть ті ґазети, що їх донедавна видавав т. зв. „Фатерлендішер Пресферайн". Були це видавані гаймверами Штаремберґа три органи: „Естеррайхішес Морґенблят", „Міттаґсблят" і „Абендблят". Лишилася довині з них тільки мізерна вечірня ґазетка, від коли субвенцію уряду у висоті 800.000 шилінґів (інші говорять про 2 міліони) витрачено до решти за 4 місяці та ще й затягнено неабиякі довги. До такого кінця дійде, як кажуть, і видавана галицьким жидом Натаном Рандом „гаймверівська" полуднева ґазета „Фрайгайт".

А що там ще дальше лишається? — Великонімецькі „Вінер Неесте Нахріхтен", антисемітсько-християнська „Вінер Цайтунг" з „12-Урблят"-ом, „Неес Вінер Монтаґблят", католицькі ґазети видавництва „Стірія" в Ґрацу та „Тіролія" в Інсбруку і ще кілька нечисленних німецько-громадянських ґазет. Вони пригадують „вопіющого у пустині"", тимбільше, що не мають ні моральної ні матеріяльної підмоги від могутніх, щоби боротися з успіхом проти назалу ліберальної та марксистської преси в жидівських руках.

Німецько-християнське населення Австрії таким чином майже зовсім віддане на поталу невеликій, але могутній горстці анаціональних журналістів-жидів, що не мають ніякого твердого політичного переконання і яким у суті річи доля Австрії — вічним, а їх особистий добробут — всім. До того всього треба ще додати, що вони є дійсними диктаторами публичної опінії в Австрії, вони опанували всі професійні орґанізації австрійських журналістів і таким чином творять державу в державі. Нещасливим впливам тих потентатів завдячує Австрія у немалій мірі те загострення, ту траґіку у взаєминах до братньої держави Німеччини, яка настала сьогодні.

Віденець.

Шкільництво на Закарпатті.

Українці все ще на останньому місці!

На Закарпатті є тепер 448 народніх шкіл українських, 160 чехословацьких, 110 мадярських, 17 німецьких, 4 румунські і 4 жидівські. На українське населення припадає там по даним перепису з 1930 р. 446.916 душ (крім того є до 200.000 українців на Словаччині), на чехословаків 33.961, на мадяр 109.472, на німців 13.249, на румунів 12.641. Таким чином одна національна школа припадає на 997.5 українців, 212.25 чехословаків, 995.2 мадяр, 779 німців. З того видно, що в ділянці шкільництва українське населення на Закарпатті стоїть 3.5 рази гірше, як упривілейоване населення Чехословаччини

Завершений похід Москви проти України.

Повний текст протиукраїнських резолюцій, прийнятих 22. листопада ц. р. на спільному засіданні Центрального Комітету і Центральної Контрольної Комісії Комуністичної Партії більшовиків України в Харкові

(Продовження).

„НЕБЕЗПЕКА ВОЄННОЇ НАПАСТИ НА СРСР".

II. Перехід нашої партії до політики інтеґральної колективізації і ліквідації куляків, як кляси, та викорчування останніх корінів капіталізму стрінуло шалений спротив буржуазійно-націоналістичних елементів, особливо українських кулаків і їхніх агентур у партії. Відірвані від своєї робочої підстави буржуазійно-кулацькі елементи вели дальше боротьбу проти совітської влади і комуністичної партії, стосуючи у змінених умовинах нову тактику тихого спротиву та проникаючи до наших підприємств і установ, совхозів, М. Т. С., колхозів і навіть партійних організацій, маючи на меті розбити їх, при чому вживали методів обману, дволичности і маскування себе. Цю нову тактику інспірували старі ватажки української контрреволюції, — Винниченко, Грушевський, Шаповал і інші.

Кінець розмірної стабілізації капіталізму, перехід до нового періоду революції і воєн та японська окупація Манджурії і північного Китаю — означало небезпеку воєнної напасти на СРСР. У звязку з цим ставка на інтервенцію стала засадничим підходом усіх контрреволю-

ційних організацій, викритих на Україні в останніх роках, тісно звязаних з німецьким і польським фашизмом (!), починаючи від „Спілки Визволення України", якою керували давні петлюрівські міністри, Єфремов, Чеховський і Ніковський та кінчаючи на Організації Українських Націоналістів, якою кермує агент німецьких фашистів, кат київських робітників Коновалець.

Встановлення фашистівської диктатури в Німеччині, безпосередня підтримка російських і українських білогвардійців від німецьких фашистів і англійських „твердоголових" (?!), отверта пропаганда відірвання України від Совітського Союзу в німецькій фашистівській пресі, прилюдні виступи відповідальних польських фашистівських кол (Сапега, Мацкевич) з протисовітським бльоком Польщі з фаш. Німеччиною, вкінці боротьба між фашистівськими польськими і німецькими колами за гегемонію в таборі української контрреволюції — все це безперечно підсичувало контрреволюційну активність решток розгромлених капіталістичних чинників на Радянській Україні. Ті самі причини викликали шалений зріст протисовітської активности західно-української буржуазії, решток давніх українських дрібноміщанських партій соціялістів-революціонерів, соціял-демократів і инших, які запродалися польським обшарникам і німецьким капіталістам та завсіди мали найтісніші звязки з кулацько-петлюрівськими елементами на Совітській Україні і вели свою контрреволюційну роботу за гроші чужоземних контррозвідок. Одна частина тих українських націоналістів хоче видати працюючі маси Радянської України в неволю польських обшарників і капіталістів (А. Лівицький, Д. Левицький, О. Луцький, Ганкевич, Старосольський), друга (Коновалець, Донцов) хоче знову накинути Україні ярмо німецького імперіялізму, яке працюючі маси України скинули в 1918 році..."

„ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТИЧНА КАМПАНІЯ".

У розпереzаній інтернаціоналістичній кампанії, яка йде за кордоном, головно на західньо-українських землях, обєдналися недобитки петлюрівщини (з т. зв. урядом Андрія Лівицького на чолі), аґенти польського фашизму (!) з УНДО (українські обшарники А. і Д. Левицькі, Луцький і С-ка), гітлерівські наймити з УВО Коновалець і С-ка, як також усі відміни українського соціял-фашизму: радикали, галицька С.-Д., рештки українських есерів і есдеків, — Ганкевичі, Григорієви, Мазепи, Феденки, — шумськісти Волинці і Крайківські, — найогидніші і найпідліші зрадники українського народу, які запродувалися за кожну ціну обшарникам і капіталістам будь-якого краю (!). Всі ні, частинно спольщені (!), частинно знімчені (!) прислужники обшарників і капіталістів разом з православними й уніятськими попами митрополитом Шептицьким і Хомишином, разом з чорносотенними монархістами з табору гетьмана Скоропадського, обєдналися проти робітників і селян України, які будують своє соціялістичне господарство, свою українську радянську культуру, свою українську радянську державність (?!).

Зріст активности протисовітських елементів, підтримуваних імперіялістичними кругами ріжних буржуазійних країв, вимагав і вимагає від компартії України особливої зоркости у боротьбі на два фронти: проти державницького (?!) російського і українського націоналізму та проти нац. ухилів внутрі партії, — вимагав і вимагає скріплення партійної уваги у практичній реалізації національної політики.

„ПЕРЕОЧИЛИ".

КП(б)У переочила і не викрила в пору скріпленого проникання українських націоналістичних елементів, недобитків розгромленого клясового ворога, до ріжних совітських хліборобських і культурних організацій, до провідних органів колхозів, ба навіть до партійних організацій, для контрреволюційного шкідництва і саботажу супроти діяльности партії і совітської влади. Контрреволюційні елементи, наслідком ослаблення більшовицької чуйности партійних організацій, потураючи та подекуди сприяючи деяким „кмуністам", порозташовували свої сили для організування саботажів і шкідництва та — користаючи з прапору українізації — реалізували буржуазійно-націоналістичні методи взаємно сепарувати працюючих ріжних національностей і розбурхувати національну ворожнечу. Витворилися цілі гурти контрреволюційних агітаторів у рядах народніх комісаріятів (освіти, хліборобства, судівництва), в наукових установах (Всеукраїнська Асоціяція Марксо-ленінських Інститутів, Академія Наук, Рільнича Академія, Інститут Шевченкознавства), ба навіть у партійнім проводі окремих районів. Буржуазно-націоналістичні елементи, які просякли до совітських — навіть партійних — органів, позискали безпосередню підтримку від українських націоналістично-ухилевих елементів, які получилися з ними у своїй праці над підриванням партії. Ослаблення більшовицької чуйности влекшило контрреволюційним елементам розвинути широку акцію і спричинити великі шкоди справі соціялістичного будівництва на Україні, отже стало поважним промахом компартії України і ЦК КП(б)У як кермуючого органу.

КИМ І ЧИМ БУВ СКРИПНИК?!

Комуністична партія більшовиків України і її ЦК, які кілька літ тому побідно розгромили шумськізм, в останніх часах — наслідком ослаблення більшовицької боротьби проти українського націоналізму — переочили поведення нового націоналістичного ухилу в рядах партії, кермованого **М. О. Скрипником.** Ще в 1923 році, коли обмірковувано справи обєднання радянських республик у союзну державу, Скрипник, під натиском націоналістичних елементів, зробив найгрубшу помилку (!!), висловлюючися проти створення одної союзної держави з одною законодатною політикою і т. д. Адже тоді Скрипник домагався заступити боротьбу на два фронти (проти великодержавницького російського шовінізму і проти шовінізму місцевого) — лише боротьбою проти великодержавницького шовінізму, що означало безпосереднє підтримування українського націоналістичного руху (!). Вже тоді українські націоналісти почали оточувати Скрипника й домагатися, щоби його лінію протиставити лінії партійній. В останніх роках, в атмосфері шаленого спротиву решток капіталістичних елементів проти нашого побідного соціялістичного наступу, під безпосереднім впливом тих

елементів промахи Скрипника виросли в цілу систему националістично-опортуністичних поглядів, з яких випливала угода супроти українського націоналізму, що переходила в безпосередню злуку з ним. Позиція Скрипника була віддзеркаленням невдоволення вмираючих кляс України супроти режіму пролетарської диктатури. Та позиція обєктивно означала поклик віддалити чи відійти від СРСР, де будується соціялізм, і звернутися лицем до Галичини, де український нарід поневолюють і визискують обшарники й капіталісти. До Скрипника й кермованої ним групи національ-ухильців застосовано в цілій ширині те, що сказав тов. Сталін на XVI партійнім зїзді про істоту ухилу місцевого українського націоналізму:

„Істота ухилу місцевого націоналізму полягає на бажанні поділитися та замкнутися в рямцях своєї національної шкаралупки, в бажанні боронитися перед всеросійським шовінізмом в той спосіб, щоби відійти від загальної течії соціялістичного будівництва, в бажанні недобачувати те, що наближує і погоджує працюючі маси народів СРСР, та добачувати тільки те, що може їх взаємно відділити". „Ухили супроти місцевого націоналізму віддзеркалюють невдоволення вмираючих кляс давніше гноблених народів — з режіму пролетарської диктатури. Їх бажання відділитися у власну національну державу і встановити в себе клясове панування. Небезпека такого ухилу полягає на тім, що він культивує буржуазійний націоналізм, ослаблює єдність працюючих народів СРСР і грає на дудку інтервенціоністам".

(Продовження буде.)

На допомогу „Просвіті".

Громадяни!

Сповнім усі свій громадський і національний обовязок супроти „Просвіти"! У перших днях грудня ц. р. дамо їй відповідно до своєї спроможности лепту-дар. Власним прикладом і живим словом викличемо серед свого окруження відповідний **настрій, підйом духа, захоплення.** До жертвенности на „Просвіту" **заохотимо,** ба навіть вплинемо на всіх наших знайомих. Масовими датками на свою всенародню, багато заслужену „Просвіту", не тільки забезпечимо їй незалежність і дальший розвиток, але й докажемо свою внутрішньо-ідейну спаяність та національну силу. Наш клич: **Усі українці — без огляду на стан, походження, вік, пол, партійну приналежність тощо — дадуть негайно свій „Дар Просвіті"!**

Для улекшення цього висилаємо в сьогоднішньому числі нашого часопису чеки Товариства з кріпкою вірою, що з відповідними жертвами повернуться всі вони знову до „Просвіти".

На кооперативному фронті.

Заочні кооперативні курси Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

Розпочаті перед трьома роками заочні кооперативні курси найшли відгомін в осіб, зацікавлених організацією і веденням кооперативних установ. Програми навчання обіймають у першу чергу відомости необхідні для тих, що вже практично працюють у кооперативних установах, чи то в характері членів управ, чи службовиків (крамарів); в останньому році зложено навіть програми для членів надзірних рад. Добір та уклад лекцій поодиноких наукових предметів зроблені так, що науку можна зачинати у кожному часі і продовжувати її можна також довільний час, як хто успіє скорше або довше — час необмежений. Оплати за поодинокі курси, яких є аж шість, від 8 до 30 зол., в залежности від скількости лекцій, яких є на кожнім курсі ріжно — від 10 до 39. Треба зазначити, що в оплату включено вже й почтову оплату за висилку нових лекцій і зворот перевірених вправ.

Крім того можна набувати навіть поодинокі лекції, які коштують по 65 сотиків одна, за винятком лекцій книговодства і рахунків, які коштують по 90 сотиків.

Зима — це найлогічніший час для набуття, поширення або й відновлення знання. Тому кожний, хто лише має змогу, повинен користати з науки на тих курсах. Адреса Управи курсів така: Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів, Міцкевича 12.

ВЗИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН НИЩИТИ УКРАЇНСТВО.

У харківській радіостанції ввели спеціяльну годину для поборювання українського „націоналізму". Щодня передають агітаційні промови в російській мові про „небезпеку українського шовінізму" та про „божевілля" петлюрівців, яких в тих авдиціях називають агентами німецького фашизму. Авдиції кінчаться зазивом до українських робітників і селян, щоби чинно помагали знищити „гидру української контрреволюції" та щоби скріпили більшовицький устрій на Україні.

Горівка для Америки.

ЛЬОНДОН, 2. XII. З Ґлезґо відплив перший корабель від часу знесення прогібіції в Злуч. Державах, навантажений шкотською горівкою. На кораблі находиться 30.000 скринь віскі, що містять 370.000 літрів. Горівка призначена на Різдво. Із 78 шкотських дестилярень, що припинили працю з причини кризи, половина відновила тепер свою продукцію в надії на збут в Америці.

ЛІТВІНОВ В ІТАЛІЇ.

НЕАПОЛЬ, 2. XII. ПАТ. Нині рано приїхав тут комісар Літвінов. Негайно вибрався у дальшу дорогу до Риму.

Критична ситуація у Франції.

ПАРИЖ, 2. XII. ПАТ. Французька правиця розпочала завзяту кампанію проти теперішнього уряду. Деякі кола домагаються розвязання палати депутованих і розписання нових виборів. На мурах м. Парижа появилися величезні афіші, що домагаються розвязання парляменту. Вчора роздано 250 тисяч летючок з подібним змістом. Тимчасом кабінетна рада затвердила фінансовий проект уряду. В урядовій заяві буде стверджене, що уряд хоче осягнути буджетову рівновагу. Щодо закордонної політики, то уряд ствердить, що Франція залишиться вірною політиці, яку ведено в рамах Союзу Народів.

Мирні настрої на Балкані.

Турецький міністр внутрішніх справ Ружді Бей заявив представникам болгарської преси, що переговори між поодинокими балканськими державами йдуть з успіхом. Їх метою є наблизити Грецію та Югославію до Болгарії і злагіднити дотеперішні конфлікти. Ружді Бей заперечує якінебудь договори балканських держав, спрямовані проти Болгарії. Сама Туреччина не домагається ревізії мирових договорів і хоче мирно жити зі своїми сусідами.

По широкому світі.

— Литовський уряд ратифікував конвенцію, що означує поняття напасника, заключену в Льондоні 5. липня ц. р. між Литвою і Радянщиною. Ратифікаційні документи будуть обмінені в найближчому часі.

— „Журналь де Деба" довідується, що Музоліні буде намовляти Літвінова, щоби Радянщина виреклася всяких прав до Бесарабії.

— Німецька преса заповідає видання в найближчому часі розпорядку у справі примусу фізичного виховання в Німеччині. Фізичне виховання буде обовязувати німецьку молодь подібно як шкільний примус

— Політична поліція в Дрездені викрила тайну організацію соціялістів і комуністів, що стояла у звязку з німецькими еміґрантами за границею і спроваджувала звідтам летючки. Арештовано поверх 300 осіб.

— В Касель запав присуд у справі проти 53 комуністів із Франкфурту. Засуджено їх на загальну кару 62 роки вязниці.

— З лічничих заведень у Берліні усунено 518 жидівських лікарів.

— На мешкання англійського консуля і німецького посла в Ризі напала жидівська молодь і повибивала вікна.

— В Баварії арештували кількох священиків за поширювання фальшивих вісток про переслідування католиків і відносини в концентраційнім таборі в Дахав.

— **Чистка московської комуністичної партії скінчилася. До 21. листопада ц. р. зверифіковано 920.000 комуністів.**

„Реформи" у київській опері.

Репертуар та інсценізації у київській опері будуть у сезоні 1933-34 значно реформовані. Головну увагу звернуть на... суспільно-політичний зміст кожної опери. З нових опер виставлять: „Партизани" Смекліна, „З історії домашньої війни" та „Лейді Макбет" Шостаковича. З клясиків піде опера „Гуґеноти" тому, що представляє боротьбу реформованих з католиками, а причини цієї боротьби „слід шукати у зміні суспільно-економічних відносин". Від 1. листопада ц. р. диригує в опері Курт Адлер, б. диригент берлінської та віденської опери, декоратором став Соколов з Москви, режисером Фореґґер. Директором є Джаман. Реорганізацію опери переводять наслідком шаленої атаки совітської преси, поведеної на оперу нібито за її націоналістичні ухили, безідейність, еклектизм і недостачу мистецької фізіономії.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 674 3—4

— **Папучі — пантофлі —** берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 2-10

— **Чергове число „Діла"** вийде з причини понеділкового свята у вівторок вранці.

— **35-ліття сценічної праці Й. Стадника.** У половині цього місяця святкуватиме у Львові довголітній директор і артист нашого театру Йосиф Стадник 35-ліття своєї праці. З цієї нагоди Театр ім. Тобілевича, що прийде на кілька вистав до Львова поставить пєсу Мольнара „Гра на замку", якої вистава буде бенефісом для ювилята. Ніхто не сумнівається, що ювилей нашого заслуженого артиста зустрінеться з загальною симпатією громадянства.

— **Надзвичайні загальні збори „Кооперативи Український Театр у Львові** відбудуться дня 4. ц. м. в год. 5. попол. у домівці Кооперативи при вул. Шашкевича 5, партер. На деннім порядку дуже важна справа, як використати майно Кооперативи. Всі члени Кооперативи, зацікавлені цією справою, повинні прийти, щоб забрати голос у дискусії.

— **У програму „Вечора баляд"**, що відбудеться 6-го ц. м., увійдуть між хоровими точками: Шевченкова баляда „Калина" із сопрановими солями в супроводі фортепяну, дві баляди, основані на нар. піснях Людкевича: „Про Петруся й вельможну паню" і „Бондарівна", та Новака: **„Нещасна війна"**, основана на словацьких нар. піснях. Хор Т-ва „Сурма" виконає дві німецькі баляди: Райнера: „Лицар і русалка" та Цельнера: „Валтазар" і романцу Кельдорфера „Царенята" до слів Гайного. Відома пяністка п. М. Вишницька виконає серію фортепянових баляд Брамса, Шопена та Ґріґа. Врешті артист співак Прокопович-Орленко відспіває незнані досі у нас баляди, а саме М. Лисенка „У тієї Катерини хата на помості", М. Вериківського „Норноморська баляда" і Ф. Айленбурґа „Пісня про князя Ерика". З уваги на дуже богату й добірну програму треба надіятися, що громадянство прибуде громадно на концерт. Білети можна набути раніше в „Союзному Базарі" вул. Руська ч. 20. Подробиці в афішах і програмках.

— **Статистика українського купецтва і промислу.** Шановні українські установи, організації, парохіяльні уряди та всі українські громадяни доброї волі! Просимо вас, подайте ласкаво спис українських купців і промисловців у вашому місті чи селі як у Польщі, так і за кордоном у цілому світі. 1) Імя і назвище купця або промисловця? 2) Місцевість, вулиця, почта, повіт, край? 3) Чим торгує або що продукує (виробляє)? 4) Чи власник торговельного або промислового підприємства, відпаємець, управитель, помічник, чи працівник? (В якому характері, в якій фірмі?) Чи в даній місцевості є торговельна або промислова школа і скільки числом українських учнів, студентів? У десятилітні роковини праці станового товариства українських купців і промисловців необхідно перевести статистику. Зокрема все українське купецтво і промисл закликаємо подати свої адреси. Згори дякуємо за ласкаву поміч! — **Виділ „Союзу Українських Купців" у Львові, Ринок 10.**

— **Пат таки виступає.** З Копенгаги повідомляють, що вістка про недугу Карла Шенстрема, який у фільмах виступає під псевдонімом Пата, неправдива. Він зовсім здоров. Ба, він навіть приготовляється до нової фільми із своїм невідлучним товаришем Мадсеном (Патахоном). Накручуватимуть фільму після 1. січня. Вістка про недугу Пата була настільки помилкова, що нездужав не високий Пат, а маленький Патахон тай то не так, щоби його аж мусіли віддавати до заведення для божевільних.

— **Процентова обнижка щадничих вкладок.** М-ство скарбу оголосило розпорядок про найвищі границі відсотків від вкладів та інших грошевих льокат в касах ощадности. Розпорядок устійнює найвищий відсоток 5.5 річно від вкладів у комунальних касах ощадности і кооперативах, отже: в Галицькій Касі Ощадности, Центральній Касі Рільничих Спілок, Українській Щадниці в Перемишлі і Краєвій Касі Позичковій в Познані, а 6.5 проц. річно в менших комунальних касах ощадности, отже в таких, де сума щадничих вкладок не переходить пів міліона зол.

— **Зріст безробіття.** На основі урядової статистики число безробітних у Польщі, зареєстрованих дня 25. м. м., дійшло до 246.577 осіб, значить, побільшилося в однім тижні на 16.905. На Шлеську було безробітних 81.343, тижневий зріст 2.281.

— **Арештування в шпиталі.** Поліція одержала вістки, що в маґістратському шпиталі „старозавітників" на Чистому в Варшаві йде переворотова робота серед служби та персоналу. Поліція окружила нічю шпиталь і перевела докладну ревізію. Найшли багато матеріялу, що стверджує переворотову діяльність серед шпитальної служби. Арештували 200 осіб, головно студентів медицини, що в шпиталі виконували службу санітарів і доглядачок, а також 9 лікарів. Сконфіскований матеріял, це переважно переписка й бібула непольського походження. Арештованих переладуть до розпорядження сл. судді для політичних справ.

— **Катастрофа авта з труною.** На розі вул. Кадетської та Пелчинської у Львові авто м. похоронного заведення, що везло труну з померлим сином французького консуля у Львові Шастана, виминаючи таксівку наїхало на мур ремізи. При цьому поранило тяжко три особи. Ранених відвезли до шпиталю. Тому, що похоронне авто ушкодилося також, похоронне заведення вислало друге авто, яке відвезло труну на черновецький двірець.

— **Львівська хроніка.** При вул. Інвалідів вискочила з І. п. М. Урбанюк і тяжко потовклася. Причина: родинні невзгодини. — При вул. Длуґоша пробувала отруїтись 22-літн. Ан. Жилінська, яку відставлено до шпиталю. — При вул. Зиблікевича ч. 52. в пансіонаті „Зацїше" отруїлася люмінатом вдова по лікареві Давидовичева. Постановила покінчити з життям із жалю за чоловіком і тому, що „добрі" люди не хотіли віддавати їй грошей, які порозпозичала. — На купця Лазаря Райзера напав вечором на вулиці Охоронок молодий драбуга і вирвав з рук течку, в якій находилося 205 штук векслів на 90 тис. зол. Прохожі зловили напасника, яким був Мих. Завідовський і оправдувався, що зробив це з нужди.

— **Крівава стріча поліцаїв з бандитами.** На дорозі до села Зблево біля Торуня постерункові державної поліції Джевецький і Матушек глядаючи за злодіями, стрінули двох людців, від яких зажадали, щоби виле́ґітимувалися. Тоді один з придержаних добув револьвер і влучним стрілом положив Матушка трупом. Підчас погоні поліцай Джевецький стрілив і тяжко ранив другого стрічного, якогось Мушинського. Тимчасом перший напасник утік.

— **Грабіжницький напад.** На дорозі між Попельниками і Ясеницею Сільною пов. Дрогобич на 72-літного Германа Зольмана напав 22-літн. Мих. Рибала і зрабував йому 16 зол. та пачку тютюну. Рибалу арештовано.

— **Грабунковий напад.** На дорозі Кадобна-Голинь (п. Калуш) два замасковані бандити напали на Мозеса Гальперна з Калуша. Вони звалили його на землю і відобрали йому 36 зол. та срібний годинник. Опісля втікли до ліса.

— **Селянський віз під колесами потягу.** На залізничій лінії Ліда-Вильно біля місцевости Бастуни наїхав особовий потяг на селянський віз, яким їхало кілька осіб. Сполошені коні понесли віз під льокомотиву. Селянин Давидович разом з возом і конем зістався під колеса льокомотиви і найшов смерть на місці. Чотирьох інших селян і селянок тяжко потовклося.

— **Вибух вулькану.** На острові Канага в Алеутах вибухає вулькан Сіт-Кін в супроводі землетрусу.

— **Зріст масонства у Чехословаччині.** Як повідомляє „Дойтше Пресссе", чеські масони виказують в останньому часі широку діяльність. Свідчить про це таємний міжнародній з'їзд масонських льож, що відбувся цієї осени у Празі та основування щораз-то нових льож у цілій Чехословаччині.

— **Чи всі ми радіоактивні?** Французький учений Арман Живеле мав у Парижі виклад, на якому демонстрував незвичайно чутливий гальванометр, що схоплює флюїд, який міститься в кожній людині. Він твердить, що найсильніше проявляється радіоактивна сила людського організму через руки. Так званий „секс-апіль" не є нічим іншим як промінюванням тої біольоґічної радіоактивности ріжної у кожної одиниці відповідно до полу, віку, характеру та здоровля. Гальванометр Живеле стверджує, чи людина зовсім здорова чи ні. Є великі ріжниці між алькоголіками і аматорами чаю або тютюну. Ці останні проявляють велику радіоактивну силу. Якщо цей новий винахід виправдає свої надії, тоді його вживатимуть певно у порадних для кандидатів подружого стану.

— **Вбили двох комуністів на румунській границі.** Румунська гранична сторожа в місцевости Кріолен над Дністром біля Кишинева побачила чотирьох людей, що хотіли дістатись на більшовицький бік. Коли втікачі на заклик сторожі не задержалися, граничники дали до них сальву, від якої погибли дві особи. Два інші втікачі перепливли ріку і дісталися на більшовицький бік. При вбитих найдено листи від румунських комуністів до централі бесарабських революціонерів, що находиться в Одесі. З тих листів виходить, що комуністичних кур'єрів вислано в Радянщину по гроші для румунської комуністичної партії.

— **Новий практичний винахід** зробив німецький лісничий Альфред Крайц із Східної Прусії: він придумав таку дотепну конструкцію, що дозволяє кожному наколесникові зїхати з суші на воду і їхати водою наче на суходолі. На воді колесо може їздити зі швидкістю 20 км. на годину.

— **Катедра науки про расову чистоту.** У берлінському університеті призначили на катедру науки про расу проф. мінхенського університету д-ра Фріца Ленца. Цей професор є теж членом державного комітету, що радить над справами скількости та якости населення.

— **Збирачі марок непочитальні?** Перед судом у Буенос Айресі відповідало кількох збирачів марок, обвинувачених у крадежі марок. Оборонець доказував, що збирання почтових марок це манія, отже й ненормальність, тому ті збирачі невідповідальні перед карним законом. Суддя згодився з тим становищем і всіх обвинувачених увільнив як непочитальних.

— **Бацил проти туберкульози.** У вчорашньому числі передали ми звістку про відкриття бацилля проти туберкульози. У заголовку цієї новинки пропущено слово „проти" так, що могло би виникнути непорозуміння буцімто бацил туберкульози досі невідкритий.

— **Одна артистка висказала:** Щоби додати собі відваги перед премієрою, натираюся знаменитою водою 5 Fleurs-Forvil. І завдяки цьому почуваюся знаменито, безпечною і відважною.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Козак і хан.

(Присвята „Курієрові Подзенному".)

Раз трапилася була
Історія така:
Застукали в коршмонці
Татари козака.
Застукали, побили,
Звязали мотузком
І далі всі до хана —
Хвалитись козаком.
„Нас було тільки двацять,
А він цілий один,
Та ми не побоялись,
Ішли у бій, як в дим!
Кажи, що з ним зробити:
На паль його? На гак?
Хай чує, що вмирає!..."
А хан говорить так:
„Ще заки смертний присуд
На нього видам я,
Хай перед тим заблисне
Відвага вся моя.
Уся моя відвага,
Лицарськість, сильний дух,
Щоб знав, що в нас доловя
І слово — як обух.
А ви — до слуг звернувся —
в гору держіть шаблі,
Як тільки ворухнеться,
То зараз по чолі!"
І підступив відважно,
Взяв козака за вус,
Підскочив і рукою
Поміж очі: лус!
Потім під ребра штурхнув
І плюнув у лице...
Козак лиш усміхнувся
І так сказав на це:
„Пропало... Сам я винен.
Пошкодив клятий хміль...
А то6 я був не кинув
Так легко рідних піль.
Не штука храбрувати,
Як я не маю рук,
А в тебе є і руки
І тисячі шаблюк!
Спробуй мене звільнити,
Дай шаблю, списку, кріс,
Побачимо, чи будеш
Так пхатися під ніс!"
Хан мовчки ковтав, ковтав
Слова ці як полин,
А далі застидався,
Хоч був лиш — татарин...

(„Жорна".) **Галактіон Чіпка.**

З судової салі.

ЧИ ВІЛЬНО СКЛИКАТИ КООПЕРАТИВНУ АНКЕТУ БЕЗ ДОЗВОЛУ СТАРОСТВА.

В дні 14. січня ц. р. скликано кооперативну нараду в льокалі читальні „Просвіти" в церковній домівці в містечку Будзанів пов. Теребовля в ціли відновлення, зглядно основання місцевої кооперативи, про що не повідомлено староства. На збори, котрим проводив місцевий адвокат д-р Староселець, прибув як референт від поручник Пов. Союза Кооператив в Теребовлі Петро Палійчук, але тих зборів не покінчено, бо розвязав їх комендант місцевого постеруику Ян Керепка. Люди зачали розходитися, а тоді прийшов один із аранжерів тих зборів чи там анкети, місцевий парох о. Михайло Галабурда і частину виходячих завернув назад до льокалю читальні, обняв провід і зачав реферувати про кооперацію. В справу вмішався знову шподовнік Керепка, взиваючи промовця, щоби перестав говорити і розвязав зібрання, бо його не зголошено в старостві. На це візвання заявив о. Галабурда, що тут зголошення не треба і докінчив свій реферат, потім збори розвязав.

Керепка зробив донесення до староства в Теребовлі, а воно передало справу прокуратурі в Чорткові для потягнення о. Михайла Галабурди за проступок зі ст. 129 к. к., котрий говорить, що хто уживає насильства або безправної погрози в ціли змушення урядника або особи доданої до помочі урядникові до занехання правної урядової чинности, підпадає карі вязниці до трьох літ або карі арешту до трьох літ. Керепка написав у своєму донесенні, що він другиx зборів не розвязав тому, що боявся реакції зі сторони присутніх тим більше, що о. Галабурда говорив подразненим тоном.

Прокуратура потягнула до відповідальности о. Галабурду за проступок зі ст. 129 к. к. і у судових доходженнях переслухано під присягою Керепку і присутнього на зборах Луця Лакомого. Остаточно чортківський прокуратор на основі тих зізнань не знайшов знамен проступку зі ст. 129 к. к. і припинив доходження, відступаючи рівночасно акти староству в Теребовлі для укарання о. Галабурди в адміністраційній дорозі за переступство закону про збори (незголошення публичного зібрання) і староство укарало його грівною двіста золотих або чотирома днями арешту.

В наслідок відклику відбулася у тій справі карно-адміністраційна розправа в окружнім суді у Тернополі дня 27. листопада 1933, на котрій обвинуваченого о. Галабурду боронив посол д-р Степан Баран. Оборонець підніс, що тут не було публичних зборів, але нарада (анкета) по думці ст. 15 закону про збори, на котрій були присутні запрошені о. Галабурдою і йому особисто знані його власні парохіяни, а протидоказ Керепки зовсім не вдався — отже брак тут зовсім естза каригідного вчинку. Згідно з внеском оборонця д-ра Ст. Барана ведучий розправу окр. суддя Мешковський ухилив в цілости присуд теребовельського старости і о. Галабурду увільнив зовсім від вини і кари.

—o—

Дописи.

РОГАТИН

Святойосафатівський концерт. В неділю 26. листопада ц. р. заходом Маріяської Дружини шкільної молоді відбувся концерт у честь подвижника унії св. Йосафата, в програму котрого входили точки хорові, декламації, реферат і ін. Із виконавців поодиноких точок слід підчеркнути виступ мужеського хору під проводом п. Т. Юрійчука, що зовсім бездоганно відспівав низку пісень, з котрих найкраще випали: Дм. Котка „Лірники"

(Дума про Страшний Суд) і Бортнянського „Услиши Господи“. Зокрема в останній пісні захоплював публику своїм прегарним глибоко ліричним голосом п. К. Гарасимович, що як соліст зібрав ґураґанні оплески. Дещо слабше представлявся жіночий хор, одначе вповні віддав те, що можна було від нього бажати, беручи під увагу його слабий голосовий матеріял і скількість співаків. Гарними словами й мистецькими засобами декляматорства відозвався на концерті п. Федик поезією У. Кравченко п. н. „Осінна хвиля“, за що зовсім заслужено зібрав оплески всієї публики. Не гірше можна висловитися про декламацію о. Труха „Під хрестом Ісуса“, що — хоч сама досить невдячна — в майстернім виголошенні п. Поташниківної виглядала імпозантно. Теж гарно випав скрипковий квартет Мендельсона п. я. „На воді“ з п. Угринівною, що своєю тонкістю й ляґідністю у виконанні зробив на слухачів помітне враження. Досить добре опрацьована й виголошена промова достроювалася до загального характеру концерту, хоч була може дещо за коротка. На закінчення промовив зі сцени опікун Марійської Дружини о. дир. Т. Кудрик, в присутні повстанням з місць та відспіванням католицького гимну „О споматай нас“... закінчили цей гарний концерт.

Т. К-та.

СПОРТ.

ПОЛЬЩА — НІМЕЧЧИНА.

В неділю 3. ц. м. відбудуться у Берліні міждержавні змагання в копаному мячі Польща — Німеччина, до яких обі держави привязують великі надії. Започаткувавши остаток офіціяльні змагання з Польщею, гітлерівська Німеччина хоче з[...] доказати, що вона має сильну волю до замирення зі своїм східним сусідом і не має супроти нього ніяких агресивних плянів. Польська прилюдна опінія поставилася до тих змагань в загальному теж прихильно.

До суботи розпродали в Берліні на меч 40.000 білетів.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ГЛЕЗҐО, 29. XI. ц. р. **Австрія — Шотляндія 2:2 (1:1).**

Склад Австрії: Пляцер (ФАЦ); Янда (Адміра), Сеста (ВАЦ); Вагнер, Смістік (оба Рапід), Нявш (Австрія); Цішек (Вакер), Бікан (Рапід), Сінделяр (Австрія), Шаль (Адміра), Фіртель (Австрія). 70.000 видців слідило з напруженням хід змагань двох найліпших одинацяток світу. Вислід змагань був до останньої мінути непевний. Раз одна, раз друга сторона загрожувала воротам противника. Назагал гра віденців була краща, їх комбінаційна гра плиннійша. Шотляндці грали твердше і практичніше. Ворота для австрійців добули Цішек і Шаль, для шотляндців правий помічник (з вільного) і середина нападу. Слід згадати, що перші змагання у Відні в 1931 році виграли віденці у відношенні 5:0!

ТОРГОВЛЯ ФУТБОЛІСТАМИ.

Відомого мадярського футболіста Кальмана оконечно відступили француському клюбові „Рубе“ за 15.000 франків. Небаром Кальман виїде до Франції.

За іншого футболіста, Баратія, жадає його клюб „Гунгарія“ 10.000 фр. відступного від швайцарського клюбу „Крісана“.

Листування Редакції.

Д. Г. Угнів: Піде у найближчих днях.

Всч. о. М. Гіль, Ярго́рів: У такому вигляді помістити не можемо, бо не хочемо йти на судову дорогу. Зрештою вияснення цієї справи помістили ми вже давно.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ Є МІСЯЦЕМ „ПРОСВІТИ“!

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Фрайлейн Доктор“.

Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Понеділок, 4. XII. год. 8.15 веч. Концерт Губермана.

Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“ (Закупл. вистава).

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я“.

Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо“.

Понеділок, 4. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо“.

Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо“.

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур“.
АПОЛЬО: „Драйфус“.
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга“ з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Неніта, цвітка Гавани“.
КАСІНО: „Бастер наварив пива“.
КОПЕРНІК: „С. О. С.“ („Ледяна гора“).
КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде“, ревія: „Веселий рейд“.
МАРУСЕНЬКА: „С. О. С.“ („Ледяна гора“).
МІРАЖ: „Пісня сердець“ і додатки.
МУЗА: „Кустиана“ (Ґрета Ґарбо).
ПАЛЯС: „Пат і Паташон у жіночому пансіонаті“.
ПАН: „Ік ексцеленція субект“ і ревія.
ПАСАЖ: „Із[...]ець без тривоги“ (Том Кін), додатки та Балалайкова трупа.
ХИМЕРА: „Кавалькада“.
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень“, ревія „Зимова салата“.
УТІХА: „За його гріхи“, ревія „Всміхнися!“

Закордонне радіо.

Неділя, 3. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00, 21.45 Концерт, 15.30 Камер. музика, 19.00 Скрипка; **Братислава** (279,3) 10.30 Гумор, 12.15 Концерт; **Прага** (488,6) 19.05 Концерт військ. оркестри, 20.15 Спів; **Париж** (1725) 21.00 „Жидівка“ оп. Галеві; **Ковно** (1935) 15.50, 21.20 Спів; **Гайльсберг** (276,5) 11.30 Фортепян, 18.00, 19.25 Камер. музика; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.15 Меч „Німеччина — Польща“, 21.20 „Вальдфріден“ комедія Л. Томи; **Мінхен** (533) 20.30 Концерт; **Букарешт** (394,2) 20.20 Спів; **Будапешт** (550,5) 12.25, 15.45 Концерт, 20.15 Популярні мельодії; **Рим** (441,2) 17.00 Музика, спів, 20.45 „Стеккретльо“ оп. Кучіні.

Понеділок, 4. грудня 1933.

Відень (517,2) 20.05 Симф. концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт, 19.10 „Мамина“ вид.; **Штрасбург** (345,2) 18.00 Легка музика; **Гайльсберг** (276,5) 13.05 Опереткові мельодії; **Мінхен** (533) 20.30 „Лісбет“ оп. Доліґера; **Бреслав** (325) Пісні; **Букарешт** (394,2) 18.15, 20.45 Спів; **Будапешт** (550,5) 19.40 Концерт; **Мілано** (331,5) 17.10 Музика, 17.19 Оркестра; **Рим** (441,2) 17.30, 21.45 Концерт.

Вівторок, 5. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.15 Солісти, 19.25 „Нові діви“ оп. Д'Альбера; **Штрасбург** (345,2) 19.30 „Фіґарове весілля“ оп. Моцарта; **Ковно** (1935) 19.30 „Дон Хуан“ оп. Моцарта; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 21.00 Фортепян; **Мінхен** (533) 17.50 Солісти; 20.30 „Зимова казка“ песа Шекспіра; **Букарешт** (394,2) 20.00 Пісні; **Будапешт** (550,5) 19.20 Військ. оркестра, 17.00, 22.00 Циганська музика; **Мілано** (331,5) 21.00 „Фіялка з Монмартру“ оп. Кальмана; **Рим** (441,2) 21.00 Бетовен.

Львівське радіо.

Неділя, 3. грудня 1933.

9.00—10.00 Ранішня авдиція; 11.35 Місії в Родезії; 12.15, 13.12 Муз. поранок (рос. музика); 13.00 Кооперативи праці; 14.00 Меч „Німеччина — Польща“; 14.10 Рільнича скринька; 14.25 Ринки рільних продуктів; 14.30 Курпівські пісні; 15.00 Балачка „Саньми чи возом?“; 15.20 Фінал мечу „Німеччина — Польща“, Сальонова музика (з грамофону); 16.00 Весела трансмісія для дітей від 5 до 90 літ; 16.30 Чвертьгодина славних артистів (грамофон); 16.45 „Маратон“ Корн. Уейського; 17.00 Апель до людських сердець; 17.15 „Ганусине весілля“ нар. авдиція (селянський хор); 17.55 Репертуар театрів, грамофон; 18.00 Авдиція „Фірма“; 18.40 Спів, фортепян; 19.00 Три знаки запиту; 19.15 Всячина; 19.30 Легка музика, спів; 21.00 Відчит, 21.15 На веселій львівській хвилі (хвиля для жінок); 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25, 23.05 Танкова музика.

Понеділок, 4. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 9.40 **Богослуження з Волоської церкви у Львові;** 12.05, 12.38 Популярна музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Пісні, Поксель (грамофон); 16.10 Віольончеля; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Легка музика, спів (Од. Маковська); 17.50 Стенографія; 18.00 Спочинок ростин; 19.10 Фейл. „Психольогія муз. пережиття“; 19.25 Спортові вістки; 19.40 Симф. концерт; 21.45 У країні еспарсів; 22.05 Танк. музика; 23.05 Грамофон.

Вівторок, 5. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Народня музика з грамофону; 12.38 Симф. музика; 15.25 Збіжева біржа; 15.40 Джез; 16.40 Куток мови; 16.55 Фортепян; 17.25 Арії та пісні; 18.00 Театр у Польщі; 18.20 Муз. скринька; 18.35 Авдиція; 18.50 З малознаних опер (грамофон); 19.00 Клюби; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 „Дочка пані Анго“, оп. Лекока; в перерві: Літерат. чвертьгодина; 22.15 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У суботу в приватних оборотах платили у Львові за доляра по 5.58—5.59 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.48, Париж 34.85, Берлін 212.60, Цюріх 172.45, Амстердам 358.65, Нюйорк [...] 5.66, Нюйорк чеки 5.66.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підволочиськ льоко Львів: Ячмінь на мливо 9.75—10.00, 11.00—11.25. Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив контрагентам ціни 2. XII.: масло зол. 2.90, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 4.80—5.00 за копу. Тенденція на масло, молоко і яйця сильна, на сметану удержана.

ОПОВІСТКИ

За оповістки редакція не відповідає

Заходом жіночої Секції Кружка Рідної Школи ім. Тараса Шевченка на Галицькій дільниці, відбудеться другий у цьому сезоні курс трикотарства. Курс триватиме 6 тижнів. Ближчі інформації дає С. Марітчакова, Коперника 42 з II. пов. тел. 72-18, в днях 5. і 6. грудня між год. 1—3 попол. 691

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.